

GAZETA WILEŃSKA

NIEZALEZNE PISMO CODZIENNE

Redakcja i Administracja Wilno, Zamkowa 6. Telefon 21 - 68. Naczelny Redaktor przyjmuje we środy od godz. 20 - 21 w. Prenumerata miesięczna z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową - 1,50 zł. Administracja czynna jest od g. 7-ej do 17-ej p.p. W niedziele i święta do g. 9-ej rano. Konto 702/143

Cena ogłoszeń: 1 wiersz milimetry 1 aspaltowy na 1-szej stronie 40 gr. w tekście 30 gr. z wyjątkiem 15 gr., w kronice i wiersz 40 gr. Nekrologi - 1 wiersz milim. 25 gr. Ogłoszenia tabelaryczne i cyfrowe o 50 proc. drożej. Drobne ogłoszenia 10 gr. za wiersz. Dla poszukujących pracy 50 proc. rabatu

Redakcja czynna codziennie w godz. 4 - 5 p. p.

Rok VI.

Sobota 2 września 1939 r.

Nr. 241 (1915)

NIEMCY WTARGNĘLI DO POLSKI

Bombowce niemieckie zbombardowały szereg miast Polskich. Zabici i ranni. Walki w Gdańsku. Anglja przeciwstawi się agresji

Komunikat Sztabu Głównego Naczelnego Wodza Nr. 1

Dnia 1.IX 1939 r. w godzinach rannych niespodziewanym natarciem lotnictwa i oddziałów wojska Niemcy wtargnęli na nasze terytorjum, nie wypowiadając uprzednio wojny.

Działania lotnicze niemieckie we wczesnych godzinach rannych dnia 1.IX 1939 r.:

Lotnictwo niemieckie wykonało szereg nalotów na poszczególne punkty całego terytorjum Polski. Niemiecy lotnicy zbombardowali Augustów, Nowy Dwór, Ostrów Mazowiecką, Tczew, Puck, Zambrów, Rądomskó, Toruń, Kutno, Funel, Kraków, Grodno, Trzebinie, Gdynię, Jasło, Tomaszów Mazowiecki, Katowice. W miastach zbombardowanych przez lotników zostali zabici i ranni z pośród ludności cywilnej. Pod Kutnem ostrzelano z karabinów maszynowych i obrzucono bombami z lotu nurkowego pociąg ewakuacyjny. W Grodnie uszkodzono kościół katolicki, a w Białej Podlaskiej - cerkiew. Meldunki o dalszym bombardowaniu nadszły. W rejonie gdańskim rozwija się silne natarcie lotnicze na Gdynię, która w ciągu dnia dzisiejszego znajdowała się pod ogniem bomb.

Straty nieprzyjaciela: W ciągu dnia dzisiejszego zostało ogółem strąconych 16 samolotów niemieckich. Straty własne - 2 samoloty.

Działania lądowe: Równocześnie z nalotami rozpoczęły się działania wojsk niemieckich, które w różnych punktach naszego pogranicza wtargnęły na polskie terytorjum. Walki na pograniczu trwają. Największe natarzenie walk na Śląsku.

W dotychczasowych działaniach rozbiłszy ogień artylerji pociąg pancerny przeciwnika biorąc do niewoli drezynę i jej obsadę. Unieszkodliwiono kilka czołgów. W różnych punktach walk wzięliśmy jeńców.

W Gdańsku trzykrotne natarcie na Westerplatte zostało odparte.

Podstępna napaść nastąpiła w kilka godzin po tem, gdy ambasador polski w Berlinie zawiadomił rząd Rzeszy o życzliwym stanowisku rządu polskiego do wysiłków rządu brytyjskiego, mających na celu utrzymanie pokoju. Bezprzekładna w swej brutalności forma agresji spotka się ze zdecydowaną wolą całego narodu polskiego, który będzie bronił swej wolności, praw i honoru, aż do końca.

WARSZAWA. Polska Agencja Telegraficzna ogłasza następujący komunikat urzędowy:

W dniu dzisiejszym wojska lądowe i lotnicze niemieckie dokonały agresji na Polskę na całej długości granicy polsko-niemieckiej.

W swej mowie dzisiejszej kanclerz Hitler zapowiada dalszą walkę. Naród Polski tę wojnę przyjmuje w sposób zgodny ze swą wiekową tradycją. Ambasador Lipski otrzymał rozkaz opuszczenia Berlina. Również chargé d'affaires niemiecki w Warszawie w imieniu swego rządu zażądał paszportu.

Sytuację należy uważać za całkowicie jasną.

LONDYN. Pat. Przed szczerne wypełnioną Izba i galerjami Chamberlain wygłosił prze-

mówienie, w którym stwierdził, że odpowiedzialność za wojnę obciąża jednego człowieka - „kanclerza niemieckiego, który pogrzyżył świat w nieszczęściu dla zadowolenia swej bezsensownej ambicji”.

Premjer zaznaczył, że propozycje, które Niemcy uważają za odrzucone, nigdy nie były przez Niemcy zakomunikowane Polsce, podkreślając, że również rząd brytyjski poraz pierwszy zapoznał się z brzmieniem propozycji niemieckiej przez radio niemieckie.

Podkreśliwszy, że Mussolini uczynił wszystko, co było w jego mocy, Chamberlain dodał: „Nie mamy żadnego sporu z narodem niemieckim, poza faktem, że pozwala się kierować rządowi narodo - socjalistycznemu.

Dopóki rząd ten będzie istniał i stosował metody z ostatnich dwóch lat, nie będzie mogło być

pokoju w Europie. Jesteśmy zdecydowani położyć kres tym metodom”.

Rozkaz Naczelnego Wodza

WARSZAWA. Pat. Wódz Naczelny wydał dziś następujący rozkaz do wojska.

Żołnierze! Niemiec, odwieczny nasz wróg, napadł dnia 1 września 1939 r. na Rzeczpospolitą, naruszając całą naszą granicę. Nadszedł czas wypełnienia naszego żołnierskiego obowiązku.

Żołnierze! Walczycie o istnienie i przyszłość Polski.

Za każdy krok zrobiony w Polsce musi wróg zapłacić swą kwią.

Każdy z was ufny w słusność naszej sprawy i sprawiedliwość Bożą musi zdobyć się na najwęższy wysiłek, by jak najtwardziej wypełnić nakaz o obowiązku i honoru.

Bez względu na długotrwałość wojny i poniesione ofiary ostateczne zwycięstwo będzie należało do nas i do naszych sprzymierzeńców.

Naczelny Wódz
(-) Śmigły Rydz Marsz. Polski
Kwatera Główna
Dn. 1.IX 1939 r.

Odezwa P. Prezydenta R.P.

Obywatele Rzeczypospolitej. Nocy dzisiejszej odwieczny wród nasz rozpoczął działania zaczepne wobec Państwa Polskiego, co stwierdzam wobec Boga i historii.

W tej chwili dziejowej zwracam się do wszystkich obywateli Państwa w głębokim przeświadczeniu, że cały naród w obronie

swojej wolności, niepodległości i honoru skupi się dokoła wodza naczelnego i sił zbrojnych, oraz da godną odpowiedź napastnikowi, jak to się już nieraz działo w historii stosunków polsko-niemieckich.

Cały naród polski, pobłogosławiony przez Boga, w walce o swoją świętą i słuszną sprawę,

zjednoczony z armją pójdzie ramie przy ramieniu do boju i pelnego zwycięstwa.

(-) Ignacy Mościcki
Prezydent Rzeczypospolitej
Warszawa
Dn. 1 września 1939 r.

Polska uznaje neutralność Litwy

WARSZAWA. Pat. Polska Agencja Telegraficzna komunikuje urzędowo, iż poseł Rzeczypospolitej w Kownie otrzymał polecenie od rządu polskiego złożenia rządowi litewskiemu oświadczenia, że Polska uznaje neutralność Litwy.

Marsz. Śmigły Rydz - Naczelny Wódz i następcą Prezydenta Rzeczypospolitej

WARSZAWA. Pat. Pan Prezydent Rzeczypospolitej Prof. Ignacy Mościcki mianował w dniu 1 września 1939 r. Marszałka Polski Edwarda Śmigłego Rydza Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych - Naczelny Wódzem.

WARSZAWA. Pat. Pan Prezydent Rzeczypospolitej wydał w dniu 1 września 1939 r. następujące zarządzenie:

Na podstawie art. 24 ust. 1 Ustawy Konstytucyjnej wyznaczam Pana Marszałka Polski Edwarda Śmigłego Rydza na następcę Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wypadek opróżnienia się urzędu Prezydenta

Sesja nadzwyczajna Sejmu i Senatu

WARSZAWA. Pat. Pan Prezydent Rzeczypospolitej otworzył w dniu 1 września b. r. sesję nadzwyczajną Sejmu i Senatu.

Rzeczypospolitej przed zawarciem pokoju.

Prezydent Rzeczypospolitej
(-) IGNACY MOŚCICKI.

Gdańsk „przyłączony” do Rzeszy

Chociaż trzykrotny atak na Westerplatte został odparty

LONDYN. Pat. Reuter donosi z Gdańska: Forster odbył dziś rano rozmowę z wysokim komisarzem Ligi Narodów Burhardtem. Po rozmowie tej wysoki komisarz opuścił Gdańsk.

GDĄŃSK. Pat. Gauleiter Forster wystosował dziś zrana do kanclerza Hitlera depezę, w której zawiadamia go, iż wydał ustawę, wchodzącą w życie z dniem 1 września 1939 r. o przyłączeniu Wolnego Miasta Gdańska do Rzeszy.

Ustawa ta zawiera następujące artykuły:

1) Konstytucja wolnego miasta Gdańska zostaje z natychmiastem działaniem zniesiona.

2) Wszelka władza ustawodawcza oraz wykonawcza należy wyłącznie do głowy państwa.

3) Wolne Miasto Gdańsk tworzy z natychmiastem działaniem wraz ze swym obszarem i ze swą ludnością część składową Rzeszy Niemieckiej.

4) Aż do ostatecznego postanowienia w sprawie wprowadzenia przez kanclerza Hitlera niemieckiego prawa pozostają w mocy wszystkie postanowienia

prawne konstytucji, które ważne są w chwili wydania tej ustawy.

BERLIN. Pat. - W odpowiedzi na depezę gauleitera Forstera kanclerz Hitler wysłał do niego telegram, w którym przyjmuje do wiadomości proklamację Wolnego Miasta Gdańska o jego powrocie do Rzeszy Niemieckiej, zapowiada, że ustawa o przyłączeniu Gdańska do Rzeszy zostaje zaraz wprowadzona w życie oraz mianuje gauleitera Forstera szefem administracji cywilnej na obszarze Gdańska.

Wina za wojnę spada na Niemcy

Ręka Polski, wyciągnięta do ugody, zawisa w powietrzu

WARSZAWA. Pat. — Wobec wczorajszego komunikatu nadanego przez radio niemieckie około godz. 23-ej, w którym rząd niemiecki w ultimatywny sposób domagał się przyłączenia Gdańska oraz 3/4 województwa pomorskiego do Rzeszy drogą wyrażenia na to zgody wysłanego w tym celu do Berlina delegata Polski stwierdzić należy co następuje:

Zgodnie z komunikatem Rządu Polskiego z dnia 31.VIII 1939 r. Rząd Polski wyraził zgodę na jego akcję medyjacyjną, której celem miało być nawiązanie rozmów z rządem niemieckim w celu zapobieżenia wojnie. Takie oświadczenie zostało złożone wczoraj wieczorem w Berlinie przez ambasadora Lipskiego p. Ribbentropowi.

W odpowiedzi na to rząd niemiecki opublikował przytoczony wyżej komunikat, podając warunki na których te rozmowy miały być prowadzone, a w parę godzin potem rozpoczął kroki wojenne. Warunki dla rozmów, o których Rząd Polski dowiedział się dopiero po komunikacie rządu niemieckiego, nie dotyczyły — jak wiadomo — wyrównania stosunków polsko-niemieckich, ale stanowiły i stanowią ultimatywny i wyraźny zamach na żywotne interesy Rzeczypospolitej i na jej terytorjum. Żaden rząd podobnych warunków nie mógłby przyjąć.

Choć nie były one znane Rządowi Polskiemu, nosiły one charakter ultimatum i były z całym

cynizmem wymyślone pretekstami do agresji na Polskę, która w ciągu dnia dzisiejszego nastąpiła. Powoływanie się kanclerza Hitlera w jego dzisiejszej mowie na rzekomą agresję polską na terytorjum Rzeszy jest stwierdzonym i oczywistym fałszem.

Polska zawsze wyrażała gotowość załatwienia spraw spornych polsko-niemieckich w drodze medjacji.

Przypomnieć tu należy zgodę Polski na propozycję prezydenta Stanów Zjednoczonych, na którą prezydent Roosevelt ze strony Niemiec odpowiedzi nie otrzymał. Przypomnieć również należy o orędziu króla belgijskiego i królowej holenderskiej i pozytywnej odpowiedzi Polski na powyższe kroki. Przypomnieć także tu należy apel Papieża, na który Rząd Polski również pozytywnie odpowiedział.

Oczywiste jest, że wobec

braku odpowiedzi niemieckiej na naszą propozycję, złożoną wczoraj przez ambasadora Polski w Berlinie, zostają Polsce niemożliwione rozmowy z Niemcami na ten temat i w ten sposób.

Ręka Polski zawisa w powietrzu. Stwierdzić należy wobec takiego przebiegu rozmów polsko-niemieckich oraz całego szeregu wypadków agresji, dokonanych w godzinach rannych na terytorjum Polski, które komunikat oficjalny niemiecki określił jako przekroczenie przez wojska niemieckie granicy polskiej na całej długości, że wina za przebieg wypadków spada wyłącznie na Niemcy, że Niemcy są agresorami, i to agresorami bezwzględni, gdyż wbrew odpowiedzi kanclerza Hitlera, że przedmiotem bombardowania będą tylko objekty wojskowe, lotnictwo niemieckie bombardowało w dniu dzisiejszym skupiska ludności cywilnej.

Apel prezydenta Roosevelta o niebombardowanie ludności cywilnej

WASZYNGTON. Pat. — Prezydent Roosevelt zwrócił się telefonicznie o godz. 4 min. 30 (czas miejscowy) do Francji, Wielkiej Brytanji, Włoch, Nie-

miec i Polski z wezwaniem, aby ludność cywilna nie podlegała bombardowaniu. Prezydent Roosevelt prosił o niezwłoczną odpowiedź.

We Włoszech coraz trudniej

RZYM. Pat. Został ogłoszony zakaz sprzedaży kawy na rynku prywatnym. Wszystkie zapasy kawy zostały zastrzeżone dla wojska. Wszystkie firmy otrzymały polecenie oddania posiadanych zapasów do dyspozycji władz wojskowych i szpitali.

RZYM. Pat. — W związku z obowiązującym od pierwszego

września zakazem sprzedaży kawy osobom prywatnym oraz sekwestrem wszystkich zapasów kawy na rzecz wojska, ludność masowo oblega sklepy kolonialne, wykupując ostatnie dozwolone ilości kawy.

RZYM. Pat. Od dnia 3 września wszystkie lokale publiczne będą zamykane o godz. 23-ej.

Ograniczenia komunikacyjne Włoch

RZYM. Pat. Ogłoszono szereg zarządzeń, wprowadzających surowe kary więzienia i grzywny pieniężne za spekulację i gromadzenie towarów.

Począwszy od 1 września ruch kolejowy, żegluga morska i ruch samochodowy podlegają ograniczeniom.

WARSZAWA. Pat. Statki włoskie, które znajdowały się w Gdyni, otrzymały nagły rozkaz przerwania prac ładunkowych i schronienia się w porcie niemieckim w Szczecinie. Obecnie nie ma w porcie ani jednego włoskiego statku.

Gestapo u b. prezydenta Gdańska

Evakuacja rodzin dygnitarzy hitlerowskich

GDĄŃSK. Pat. U b. prezydenta senatu W. Miasta Ziehma Gestapo dokonało dwukrotnie długotrwałej rewizji. Ziehm był przywódcą gdańskiej partii „Deutsche Nationale“ i przed 2-ma laty pod presją narodowych socjalistów wstąpił do Volks-Tagu

do frakcji narodowo-socjalistycznej.

GDĄŃSK. Pat. w ciągu onegdajszego wieczora, nocy i wczoraj rano zauważono masową ewakuację żon i dzieci dygnitarzy partii narodowo-socjalistycznej do Prus Wschodnich.

Naród niemiecki nie chce wojny

* SZTOKHOLM. Pat. — „Socjaldemokraten“ donosi, że w Berlinie panują ponure nastroje. Ludność obawia się nędzy w zimie. Niechęć do krwawej i katastrofalnej wojny jest powszechna. „Aftonbladet“ donosi z Berlina, że powstał tam istny run na silne radioaparaty umożliwiające odbiór zagranicy, albowiem prasa niemiecka robi jedynie „polską greuelpropagandę“.

a ludność jest zupełnie pozbawiona obiektywnych informacji.

LONDYN. Pat. Reuter donosi z Berlina, iż zdaniem niemieckich kół politycznych sytuacja jest w dalszym ciągu bardzo naprężona. Wzrastająca nerwowość szereżników mas nie daje się dłużej już ukryć. Coraz częściej słychać pytania, kiedy się skończy „wojna nerwów“.

Flota angielska

całkowicie zmobilizowana

LONDYN. Pat. W dalszym ciągu zarządzeń już powziętych postanowiono całkowitą mobilizację floty oraz powołanie pozostałych rezerw armii regularnej i rezerw dodatkowych. Powołano

również rezerwy ochotnicze królewskich sił lotniczych. Oficerowie i powołani żołnierze mają czekać na dalsze instrukcje, które niezwłocznie będą ogłoszone przez odpowiednie resorty.

Szwajcaria ostrzega przed komunistami

ZURYCH. Pat. — Socjalistyczna partia szwajcarska wydała proklamację do socjalistów, w której powiada, że paki antykominternowski został złamany dzięki zdradzie klasy robotniczej

w Europie zachodniej, ze strony Rosji Sowieckiej. Proklamacja wzywa socjalistów szwajcarskich do zaniechania wszelkich prób zbliżania się do komunistów.

Nie rozmawiać przez telefon podczas alarmu Opl i zaraz po nim

WARSZAWA. Pat. Celem usprawnienia obrony Opl i Opl gaz wzywa się obywali w całym kraju do zaniechania podczas a-

alarmów Opl i 20 minut po alarmie używania telefonów do rozmów prywatnych na sieciach miejscowych.

Rejestracja fachowców trwać będzie nadal

WARSZAWA. Pat. Komusz Pracy podaje do powszechnej wiadomości, że rejestracja fachowców przemysłu i rzemiosła trwa i trwać będzie nadal. Osoby obowiązane do zarejestrowania się w dniach wymienionych

w planach stawiennictwa winny bezwzględnie wypełnić ten obowiązek. Niezgłaszający się podlegają rygorom wymienionym w obwieszczeniach o obowiązku rejestracji.

W. M.

NA ZGLISZCZACH

Powieść z wojny domowej w Hiszpanji.

Auto, na którym on uciekł, podziurawione w wielu miejscach kulami, znalazł się dość prędko porzucone na drodze — ale po zbiegu ślad zginął. Mimo to, po kilkunastu godzinach natrafiliśmy na jego ślad.

Nie miał, widocznie, biedak, gdzie się dobrze schować. Chwycono i jego — i jeszcze kilku, u których się ukrył.

W głosie Colona zadrgała nuta żalu.

— I co? — półgłosem zapytał Matteo.

— Jak dziś pamiętam cały przebieg tego zdarzenia, każde słowo, każdy ruch tych trojga.

Aresztowano ich w małej chatce, zaszytej w gąszcz leśny.

Ten, który strzelał, był młodym człowiekiem, energicznym, o śmiałym i zdecydowanym spojrzeniu. Nie bronił się zupełnie, gdyśmy go brali, nie stawiał żadnego sprzeciwu. Widocznie wiedział, że to na nic, a nie zdążył odebrać sobie życia.

Jego dwaj koledzy byli jeszcze młodszy — ale tak samo energiczni i pełni stanowczości, a zupełnie pozbawieni jakiegokolwiek obawy czy strachu.

Kiedy terrorystę przyprowadzono do pokoju, w którym miało się odby-

wać początkowe śledztwo — trzymał się twardo, jakby to nie on, ale czerwoni byli postawieni w stan oskarżenia.

Na wszystkie pytania odpowiadał krótko, urywcz, lapidarnie.

— Jak się nazywasz?

— Jestem Hiszpanem.

— Nazwisko! Hiszpanami to i my jesteśmy!

— Wy?

Terrorysta zaśmiał się.

— Wy? Hiszpanie? Służalcy międzynarodowki! Banda bez ojczyzny i narodowości! Zgraja żydów i...

— Milceć! — wrzasnął komisarz, prowadzący śledztwo. — Nazwisko?

— Wiecie je!

— Więc?

— Służyłem u was.

— To nazwisko fałszywe!

— Być może!

— A prawdziwe?

— Zostanie dla mnie!

— Powiesz nam, bratku!

— Niel!

— Zmusimy!

— O, wiem o tem! Umiecie! Tyle

150

wprawiliście się w torturach! Ale nie znacie takich tortur, któreby potrafiły wydrzeć ze mnie jakiegokolwiek zeznania...

— Zobaczymy...

Ja zadrzałem w duchu.

Tyle razy już słyszałem to „zobaczymy“, że byłem pewny, co czeka nieszczęśliwych aresztowanych.

Komisarz nie mówiąc ani słowa znacząco spojrzął na obecnych przy śledztwie milicjantów.

Skoczyli do nieszczęśliwego, porwali jego rękę i przycisnęli ją do biurka.

Jeden przyniósł dwie mocne deski, związane sznurami; wsunęto między nie rękę i zaczęto przykręcać sznury.

Komisarz nie spuszczał oczu z twarzy torturowanego.

Więzień zbladł, kroplisty pot zrosił jego czoło i policzki. Zaciśnął zęby i usta, zgarbił się nieco — i milczał.

Widziałem, że strasznie cierpiał. Wiedziałem, że dłuższe przykręcanie desek kruszyło często kości — i rozpaczałem w duchu, że niczem nie mogę mu pomóc.

— No? — zapytał po dłuższej chwili komisarz.

Więzień tak mocno ścisnął szczęki, że aż mu zuchwy omal nie przerywały skóry.

Długo drgał ustami, aż rzekł wre-

szcie spokojnym mimo straszego bólu, acz drżącym głosem:

— W tych warunkach... nie odpowiadam na żadne pytania!

Komisarz zmarszczył brwi.

— Podziała? — warknął złowrogo i wyszczerzył w okrutnym uśmiechu zęby.

— No, będziesz mówił?

— Będę...

— Nareszcie... Zwolnić mu z desek rękę!

Szybko opadły sznury.

Więzień ostrożnie wyciągnął dłoń, zlekka ją potarł, zdrową ręką obtarł zła nie potem czoło.

— Mów! — niecierpliwit się komisarz.

— Zaraz...

Długą chwilę więzień milczał. Potem ciężko usiadł na krześle, położył storturowaną rękę na biurko i cichym, równym głosem, nie patrząc na nikogo, rzekł:

— Dobrze! Powiem! Powiem może nie to, czego chcecie! Ale nie to mnie nie obchodzi! Myślicie, że służę wam. Głupcy! Ja służyłem narodowi hiszpańskiemu, Hiszpanji — ale nie wam! Gdyby nie ostatni wypadek, kiedy nie mogłem powstrzymać oburzenia — możebym jeszcze nieprędko trafił w wasze ręce i niejednym przysłużył się Hiszpanji.

(D. c. n.)

OBWIESZCZENIE

o wprowadzeniu stanu wyjątkowego

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 22.II.1937 r. o stanie wyjątkowym obwieszcza się następujące zarządzenie Rady Ministrów:

Zarządzenie Rady Ministrów z dnia 1 września 1939 r. o wprowadzeniu stanu wyjątkowego.

Na podstawie art. 1 ustawy z dn. 22 lutego 1937 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 108) zarządza się za zgodą Prezydenta Rzeczypospolitej, co następuje:

§ 1. Na obszarze Województwa Wileńskiego wprowadza się stan wyjątkowy.

§ 2. Zawiesza się czasowo ze skutkami przewidzianymi w art. 3-7 ustawy o stanie wyjątkowym następujące swobody obywatelskie: 1) wolności osobistej, 2) nietykalności mieszkania, 3) wolności słowa, 4) tajemnicy korespondencji i 5) wolności zrzeszeń.

§ 3. Wykonanie niniejszego zarządzenia powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami.

§ 4. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie na obszarze każdego powiatu z dniem obwieszczenia w mieście, będącym siedzibą powiatowej władzy administracji ogólnej, a gdy warunki nie pozwalają na przeprowadzenie tej czynności w tem mieście — w dniu obwieszczenia w siedzibie właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Stan wyjątkowy wchodzi w życie z dniem 1 września 1939 r.

I. W związku z zawieszeniem wolności osobistej (§ 2 pkt. 1. powyższego zarządzenia Rady Ministrów) powiatowa, względnie wojewódzka władza administracji ogólnej może:

1. osoby zagrażające bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu poddać bez polecenia władz sądowych rewizji osobistej i aresztowaniu do dni 8 oraz zastosować w sprawach karno-administracyjnych areszt tymczasowy na czas do

dwóch miesięcy;

2. przytrzymać takie osoby w określonych miejscach na czas do 3 miesięcy (internować) poddając je ograniczeniom, koniecznym ze względu na cel przytrzymania;

3. wyznaczyć im przymusowy pobyt na czas do 6 miesięcy, na oznaczonym obszarze lub w pewnej miejscowości z zakazem opuszczenia tego obszaru lub tej miejscowości (konfinować), poddając je ograniczeniom potrzebnym ze względu na cel tego nakazu;

4. wydalic je z obszaru objętego stanem wyjątkowym z zakazem powrotu.

II. W związku z zawieszeniem rękopisów nietykalności mieszkania (§ 2 pkt. 2 zarządzenia Rady Ministrów) powiatowa władza administracji ogólnej może:

u osób zagrażających bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu zarządzić bez polecenia władz sądowych rewizję domową i zajęcie przedmiotów.

III. W związku z zawieszeniem wolności słowa (§ 2 pkt. 3 zarządzenia Rady Ministrów) wojewódzka władza administracji ogólnej może:

1. wprowadzać cenzurę prewencyjną dla druków i innych utworów, przeznaczonych do rozpowszechniania lub publicznego odtwarzania;

2. odbierać drukom i innym utworom przeznaczonym do rozpowszechniania debity pocztowe i ograniczać ich rozpowszechnianie, jeżeli zagrażają one bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu;

3. zakazywać wydawania nowych czasopism bez uprzedniego zezwolenia;

4. zakazywać wykonywania przemysłu i zawodu drukarskiego i graficznego przez osoby zagrażające bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu. Powiatowa władza administracji ogólnej może:

5. konfiskować i zawieszać czasopisma oraz konfiskować druki i inne utwory, przeznaczone do rozpowszechniania, jeżeli zagrażają one bezpie-

czeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu;

6. zakazywać zajmowania się rozpowszechnianiem druków bez uprzedniego zezwolenia;

7. kontrolować i przerywać publiczne odtwarzanie utworów.

IV. W związku z zawieszeniem tajemnicy korespondencji (§ 2 pkt. 4 zarządzenia Rady Ministrów) powiatowa władza administracji ogólnej, bez polecenia władzy sądowej, może:

1. otwierać i przeglądać korespondencję, przesyłki pocztowe i kontrolować treść telegramów i rozmów telefonicznych oraz radiowych;

2. zajmować i konfiskować korespondencję, przesyłki pocztowe oraz telegramy, jak również przerywać rozmowy telefoniczne i radiowe,

V. W związku z zawieszeniem wolności zrzeszeń (§ 2 pkt. 5 zarządzenia Rady Ministrów).

1. tworzenie nowych zrzeszeń i ich oddziałów jest zakazane bez zezwolenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, niezależnie od zwykłych wymagań określonych przez przepisy obowiązujące;

2. jeżeli względy bezpieczeństwa, spokoju lub porządku publicznego tego wymagają, wojewódzka lub powiatowa władza administracji ogólnej może zawieszać i ograniczać działalność zrzeszeń.

W tych samych warunkach powiatowa władza administracji ogólnej może:

a) rozstrząsać nadzór nad działalnością zrzeszeń i przeglądać ich akta;

b) nakazywać uprzednie zawiadanie powiatowej władzy admin. ogólnej o każdym posiedzeniu władz i organów zrzeszeń oraz wysłać na posiedzenia te szych przedstawicieli;

c) uchylać i zawieszać wykonanie uchwał powziętych przez władze i organa zrzeszeń;

d) zakazywać zmów pracodawców i pracowników oraz związanej z tem działalności.

VI. Względem osób podejrzanych o popełnienie na obszarze stanu wyjątkowego zbrodni lub występku, będzie stosowany a-

KRONIKA

WILEŃSKA

SOBOTA

Dziś 2

Stefana

lutego

Broniaławy

Wschód słońca godz. 4.19

Zachód słońca godz. 18.19

SPRAWY SZKOLNE.

— **Męska Szkoła Krawiecka Instytutu Rzemieślniczego w Wilnie, z prawami szkół państwowych, ul. Żeligowskiego 1-20,** przyjmuje zapisy i udziela informacji w godz. 10-12. Program trzyletni obejmuje naukę teoretyczną i praktyczną życia i kroju.

— **Komunikat.** Zarząd Cechu Krawców Chrześc. w Wilnie podaje do wiadomości, że żony powołanych do służby wojskowej mistrzów krawieckich o ile będą potrzebowały fachowej pomocy przy wykończeniu — już rozpoczętych — robót, zechcą się zwracać do p. Starszego Cechu S. Wiśniewskiego ul. Królewska 1, tel. 29.24.

— **Targi Zielarskie.** Wczoraj o godz. 11-ej na terenie Targów Północnych w Wilnie zostały otwarte ogólnopolskie targi ziół leczniczych, grzybów i konserw roślinnych. Należy zwrócić uwagę na to, iż mimo panującej obecnie sytuacji udział firm w tych targach jest liczny.

— **Do członków rodziny powołanych rezerwistów — członków Chrz. Zw. Zaw. w Wilnie.** Centrala Chrz. Zw. Zaw. w Wilnie podaje do wiadomości rodzinom powołanych rezerwistów-członków Chrz. Zw. Zaw. w Wilnie aby zgłaszały się do Centrali Chrz. Zw. Zaw. w Wilnie, ul. Metropolitana 1, pokój Nr. 10 I-sze piętro, w godzinach urzędowych między 10-tą a 2-gą popoł. i 6-tą a 8-gą wieczór, w sprawie otrzymania od pracodawców powołanych rezerwistów 3-tygodniowego odszkodowania. Zgłaszające się rodziny powinny mieć ze sobą legitymacje członkowskie Chrz. Zw. Zaw. w Wilnie.

Kronika ludzka

Zebranie przedowników rolnych

W sali spółdzielczej w Zabłociu, odbyło się zebranie mianowane przez starostwo przedowników rolnych, na którym obecny był agronom powiatowy inż. Janikowski z Lidy oraz sołtys z terenu gminy zabłockiej. Inż. Janikowski zapoznał zebranych z obecną ustawą oraz rozporządzeniem Ministra Reform Rolnych, dotyczącym przygotowania ludności gromad wiejskich do wzajemnej pomocy rolnej. Na wstępie zebrania miano-

wani przedownicy złożyli przyrzeczenie, które odebrał wójt gminy Władysław Szmigiero. Po przemówieniu i odczytaniu instrukcji przez inż. Janikowskiego wywiązała się krótka dyskusja. Na poszczególne pytania obecnych na zebraniu odpowiednio wyjaśnienia dawał inż. Janikowski.

Ustawa o samopomocy wywarła na wszystkich bardzo dobre wrażenie. Zebrani przy rozjęściu się oświadczyli, że dołożą wszelkich starań i wysiłków, by swoją wspólną pracą przyczynić się do podniesienia produkcji rolnej i obronności kraju.

reszt tymczasowy, który będzie mógł być uchylony tylko za kaucją lub za poręczeniem i tylko za zgodą prokuratora.

VII. Wszystkie decyzje władz administracji ogólnej, wydane w związku z wykonaniem wyżej przytoczonych uprawnień, są natychmiast wykonalne. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji.

VIII. Za przekroczenie naka-

zów i zakazów ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o stanie wyjątkowym lub rozporządzeń i zarządzeń wydanych na jej podstawie winni ulegną w drodze administracyjnej karze grzywny do 5.000 zł. i aresztu do 6 miesięcy albo jednej z tych kar. Wniesienie sprzeciwu lub żądania skierowania sprawy na drogę sądową nie wstrzymuje wykonania kary. **Wojewoda**

RYSZARD BRAUN.

70

Sobowtór pani Wu

Powieśćsensacyjna.

Mela miała zamiar wybiec za pokojową do przedpokoju, gdy wtem Loda zatrzymała ją chwyciwszy mocno za ramię.

— Patrz — mówiła. — Widzisz tę kobietę, stojącą na wprost okien na chodniku?

— Tę w chustce?

— Tak. Czy nie dziwi cię to, że w tak parny wieczór, kiedy wszystkie kobiety chodzą przezroczyście sukniach a mężczyźni zrzucają z siebie marynarki, ona owija się w chustkę tak szczelnie?

— Tak. Rzeczywiście, to dziwnel Przystanęła. I patrzy w nasze okna!

— Teraz prędko wybiegniemy obie na balkon. Zobaczymy, jak ona na to zareaguje?

W chwili kiedy ukazały się obie we drzwiach balkonowych, kobieta szybko zawróciła, prawie biegnąc.

Wychylona poprzez balustradę, Loda dawała jakieś znaki stojącemu przed bramą wywiadowcy.

— Prędko za nią. Nie zgubić śladu! — wołała zduszonym szeptem do człowieka, który przyprowadził z jej

polecenia panią Gudrynowiczową z córka.

Tymczasem biegnący za kobietą mężczyzna zaczął zwracać ogólną uwagę przechodniów. Przystawano. Zawracano. Grupa osób, krzycząc rzuciła się w pogoń za kobietą. Rozległ się gwizdek policyjny i po chwili wszystko ucichło. Wolno przejechała dorożka w stukocie rytmicznym podków końskich i z szelestem gumowych kół przesunęło się auto.

— Co to wszystko ma znaczyć? — dopytywała Mela zapominając o tem, że w oświetlonym buduarze ma już gości.

— Ani słowa o tem do pani Gudrynowiczowej — szepnęła Loda.

Za chwilę witały się już serdecznie ze sobą.

— Więc zaproszono nas gościnnie nawet na noc? — dziwiła się starszuszka — i dlaczego?

— Dzisiaj rano zostaliśmy z mężem ostrzeżeni przez sławną agentkę śledczą tu obecną pannę Kamińską, że na nasz dom przy ulicy Różanej szykuje się napad bandycki. Wobec tego postanowiliśmy presić panie do nas, nie chcąc ich narażać na ewentualność

przykrych incydentów. My oboje z Waciem — trzepała dalej Mela podnosząc do góry piegowaty nos — tak wierzymy w to, co nam powie Loda! Tak wierzymy! Odkąd przez nią odzyskaliśmy straconą bizuterję!

Mała kobietka z zadowoleniem rozłożyła się znów w jednym z niskich modnych foteli, wyciągając ku światłu rączkę błyszczącą od bizuterji. Na małych kruchych, bardzo białych paluszkach lśniły pierścionki. Te skradzione przez Marjana Waksę i ten jeden ofiarowany przez niego, jako rekompensata za przykrość sprawioną.

Wielki różnobarwny abażur oświetlał bladą twarz Janki Waksowej tonami różu i złota i tylko jedna Loda Kamińska dostrzegła w jej oczach wyraz bólu i przestraszenia.

— Szalenie lubię ten brylant, ofiarowany mi przez „złodzieja-gentelmana” — mówiła z zachwytem Mela — jest lśniący, najczystszy wody, pięknie zlifowany. Waży trzy karaty! Ofiarodawca musi mieć z pewnością przystojną twarz, miły głos i romantyczne usposobienie.

Doktor Żabiński wchodząc do buduaru żony, usłyszał ostatnie słowa i roześmiał się serdecznie.

— Czy panie nie uważają, że powinienem być o tego człowieka zazdrosny? — pytał witając się.

— Czy ci nie zimno? — pani Gudrynowiczowa spostrzegła, jak Janka wstrząsnęła się.

— Zimno? Na taki upał? — dziwił się doktor. — Czy pani nie chora? Proszę mi podać rączkę, chęć zbadać puls. Ależ rękę ma pani zimną, prawie lodowatą. Nerwy. W tej chwili dam jakichś kropli.

— Dziękuję panu serdecznie.

— Czemu jesteś taka zdenerwowana? — dopytywała ciekawie Mela wyciągając szadzarny noskiem. — O co ci chodzi? Boisz się o ten napad?

— Och... nie.

— Więc może pokłóciłaś się z Zarychtą? Czyżby się między wami coś popsulo?

Janka podniosła smutny wzrok na rozgadana koleżankę, poczem odwróciła twarz od światła. Pani Gudrynowiczowa dawała rozpaczliwe znaki ręką a Loda wymownie kładła palec na ustach, ale elekwencji Mela nikt już nie mógł powstrzymać.

— Jesteś zazdrosna o to, że Kostek żył z Franką? — pytała ciekawie. — Ależ zapewniam cię, że nie masz racji. On cię kochał zawsze i tylko dlatego się z nią zaręczył, że mu ciebie przypominała. Moja droga, nie gniewaj się na niego. Ja naprzykład na twoim miejscu nie umiałabym mieć nawet pretensji do człowieka, który ma takie zmysłowe usta.

— Też szczególniejszy punkt widzenia — Mruknęła Loda.

(C. d. n.)

O pomieszczeniach uszczelnionych i zabezpieczających Jak zachować się w czasie zranienia

Możliwość ataków z powietrza mimo czynnej obrony przeciwlotniczej nakazuje nam w najszerszym zakresie urządzenie pomieszczeń ochronnych dla ludzi, aby zmniejszyć ewentualne skutki bombardowania.

W tym celu zależnie od możliwości należy urządzać pomieszczenia uszczelnione, zabezpieczające, rowy ochronne otwarte i kryte, wreszcie jako najlepsze zabezpieczenie odpowiednio wytrzymałe schrony.

W warunkach lokalnych najbardziej powszechne będą rowy ochronne, gdy brak możliwości dla urządzenia pomieszczeń w budynkach oraz pomieszczenia uszczelnione i zabezpieczające.

Rowy ochronne otwarte i kryte służą dla przechodniów i mieszkańców pobliskich domów, w których ze względu na konstrukcję i brak trwałych piwnic nie można urządzić pomieszczeń ochronnych — chronią one jedynie przed odłamkami, podmuchem i gruzami walącymi się budynków (ze względu na oddalenie), nie zabezpieczają jednak przed gazem, toteż osoby chroniące się w rowach powinny posiadać maski gazowe.

Pomieszczenia uszczelnione chronią jedynie przed gazem, zaś zabezpieczające — nie tylko przed gazem, ale również przed odłamkami, gruzem walącym się budynku i obrotowym podmuchem.

Zasadniczo pomieszczenia zabezpieczające i uszczelnione można urządzać nie tylko w budynkach ogniotrwałych, ale i drewnianych, jednak mieszkańcy budynków drewnianych muszą liczyć się z większą możliwością pożarów od bomb zapalających.

Pomieszczenia uszczelnione można urządzać w każdym mieszkaniu, natomiast pomieszczenia zabezpieczające urządza się jako pomieszczenia zbiorowe — najczęściej w piwnicach i suterenach ze względu na większą wytrzymałość ścian i stropu.

Jak i gdzie należy urządzać pomieszczenia zabezpieczające względnie uszczelnione? Wybór miejsca w budynku na pomieszczenie zabezpieczające czy uszczelnione winien uwzględniać przede wszystkim jaknajwiększą trwałość ścian i stropów, jaknajmniejszą powierzchnię ścian zewnętrznych i otworów, przez które mogłyby się przedostać gazy.

Prócz tego ze względu na okres przebywania i potrzeby życiowe pomieszczenia ochronne powinny posiadać odpowiednią powierzchnię i kubaturę: 1 m² podłogi i 3 m³ powietrza na osobę.

Naogół biorąc na pomieszczenia uszczelnione i zabezpieczające najlepiej nadają się łazienki z ustępami w domach skanalizowanych, ewent. kuchnie,

jeśli uszczelnienie okien nie będzie następczo większych trudności, i przedpokojem jako pomieszczenia nie mające najczęściej styczności z powierzchnią zewnętrzną budynku.

Uszczelnianie okien i drzwi, gdy brak jest specjalnych uszczelniaczy w rodzaju wołoku i gumy może być wykonane zapomocą naklejania pasków papieru na falcach i stykach futryn z drzwiami i oknami, — a nawet w braku tego zapomocą szmat przesyconych tłuszczem.

Szyby w oknach należy również zabezpieczyć przed podmuchem i to w sposób następujący: w ciągu dnia, jeśli pomieszczenie miało możliwie dużą wymianę świeżego powietrza, okna wewnętrzne (szyby) należy całkowicie zakleić czarnym nieprzepuszczającym światła papierem, a z odwrotnej strony wykleić paskami papieru dla zwiększenia wytrzymałości na podmuch.

Podczas ataku lotniczego okna zewnętrzne przysłoniemy, zaś okna wewnętrzne dokładnie zamkamy i uszczelniamy (guma, wołok, naklejanie pasków papieru lub szmaty). Ten sposób wykonania uszczelnienia okien daje również całkowite zaciemnienie.

Uszczelnienie drzwi może być wykonane w analogiczny sposób.

Inż. T. Jasiński

1) Niebezpieczeństwo wynikające ze zranienia polega:

a) na krwawieniu i jego skutkach,

b) na zakażeniu.

2) Rany nie tykają palcami ani nie okłada materiałem, który nie jest czysty i wyjałowiony (sterylizowany). Tylko wyjątkowo można użyć czystej świeżo wypranej chustki lub ręcznika.

3) Krwotok zatrzymuje się uciskiem przy pomocy wyjałowionej (sterylizowanej) gazy nałożonej na ranę i przymocowanej mocno opaską.

4) Przy dużym krwotoku ucisknij ręką lub chustką kończynę powyżej zranienia.

5) Nie płucz rany wodą nieprzetworzoną ani żadnymi in-

nymi płynami.

6) Brzegi i otoczenie rany, nie samą ranę potrzyj raz jeden nalewką jodową (jodyną) lub czystym spirytusem.

7) Postaraj się o jak najrychlejsze dostanie się do szpitala lub lekarza (pogot. ratunkowe).

8) Lekarz zdecyduje o dalszym postępowaniu, w szczególności o definitywnym zatamowaniu krwotoku, wstrzyknięciu surowicy przeciwżółciwej, o zaszyciu i dezynfekcji rany.

9) W wypadku złamania przymocuj kończynę do deseczki lub innego odpowiedniego długiego przedmiotu, aby kończynę unieruchomić i zatelefonuj do pogotowia.

— 0 —

Do wiadomości powszechnej obywateli m. Wilna

Każdy mieszkaniec m. Wilna winien wiedzieć dokąd może się udać względnie należy dostarczyć chorego po pomoc lekarską w razie wypadku zagazowania, oparzenia lub jakiegokolwiek innego uszkodzenia ciała w czasie nalotu samolotowego. Podaje się do wiadomości obywateli adresy punktów ratowniczo-sanitarnych na terenie miasta Wilna. Uprasza się o ich wynotowanie i zapamiętanie.

1) Ośrodek Zdrowia Nr. 1 — ul. Wielka 46 — tel. 9-90.

2) Lecznica Czna — ul. Tyzenhauzowska 16 — tel. 7-38.

3) Ubezpieczalnia Społeczna — ul. Mickiewicza — tel. 8-08.

4) Stacja Opieki nad Matką i

Dzieckiem — ul. Derewnicka 4.

5) Ośrodek Zdrowia Nr. 2 — ul. Kijowska 43 — tel. 26-25.

6) Szpital dla rakowatych — ul. Połocka 6 — tel. 19-03.

7) Lecznica położn. - ginekol. — ul. Witoldowa 15 — tel. 2-4.

W razie zaiperytowania (oparzenia iperytem) chorych należy kierować do punktów ratowniczo-sanitarnych z kąpieliskiem — bowiem pomoc lekarską należy zaiperytowanym udzielić łącznie z należytem wykąpaniem.

Na terenie Wilna są następujące kąpieliska:

1) Ośrodek Zdrowia Nr. 2 — ul. Kijowska 43.

2) Ubezpieczalnia Społeczna — ul. Mickiewicza 27.

Pierwszy dzień wielkich zdarzeń w Wilnie

Dzień wczorajszy w Wilnie rozpoczął się spokojnie. Do godz. 12 w południe nikt jeszcze nie wiedział, że wojska niemieckie targnęły się na granice Rzeczypospolitej. O godz. w pół do 8 syreny obwieściły w Wilnie o alarmie przeciwlotniczym. Wszyscy sądzili, że jest to alarm próbny, pomimo to mieszkańcy Wilna wykazali, że są zdyscyplinowani. W ciągu kilku minut ulice były puste. Całe życie stało się alarm odwołano. Około południa w Wilnie ukazały się wydania dodatkowe pism o wybuchu wojny.

Publiczność przyjęła tę wiadomość bez paniki, spokojnie. Niebawem megafony uliczne podały oświadczanie P. Prezydenta Rzeczypospolitej, którego wysłuchano w skupieniu.

Po wysłuchaniu Oświadczenia Pana Prezydenta uformowała się samorzutnie manifestacja. Ludzie śpiewali hymn narodowy i „Rotę”. Kościoły zapełnili się po brzegi. Ludzie modlili się gorli-

wie na intencję zwycięstwa Polski nad napastnikami.

Przed godz. 3 był drugi alarm lotniczy, który trwał około godziny. W ciągu dnia zaznaczyła się niesłychana frekwencja w sklepach papieru. Kupowano zielony papier na zasłony okien, paski białego papieru, pluskiewki i t.d. Zanotowano też dużą frekwencję w aptekach i sklepach aptecznych. Wilnianie zaopatrywali się w środki opatrunkowe. Wieczorem w sklepach aptecznych zabrakło już marli, którą nabywano masowo na prowizoryczne maski gazowe.

W związku ze zmniejszeniem się personelu pocztowego, pozdejmowano w niektórych punktach miasta skrzynki pocztowe. Zresztą w związku z ograniczeniem ruchu pociągów, ograniczony ma być ruch pocztowy. Listonoszy zastąpiły kobiety — przeważnie harcerki.

Na mieście ukazał się pierwszy dorożkarz-kobieta. Męża jej wzięto do wojska. Zajął więc jego miejsce na kozłach i trze-

ba przyznać, że miała niesłychane powodzenie. Zresztą kobiety w wielu dziedzinach pracy zastąpią obecnie mężczyzn.

Wieczorem, całe miasto zaległy egipskie ciemności. Nie trzeba było policji ani funkcjonariuszy L. O. P. P. u. by pilnować, czy okna są zamknięte. Nikt nie chce wystawiać siebie na cel nieprzyjacielskich samolotów.

W niektórych punktach miasta, a przeważnie na przedmieściach rowy ochronne nie zostały ukończone. Ludność proszona jest o udział w pracach.

Komunikat

Podaje się do wiadomości publicznej, że na terenie m. Wilna i całego Województwa Wileńskiego, w związku z ogłoszeniem pogotowiem opl., poczynając od 1.IX. 39 r. aż do odwołania wszystkie oświetlone okna mieszkańcy prywatnych, biur, klatek schodowych, warsztatów i innych lokali, winny być od zmro-

Radio

7.56 — Płeśń poranna, 7.00 — Dziennik poranny, 7.15 — Muzyka z płyt, 7.40 — Muzyka poranna, 8.10 — Z mikrofonem przez Polskę — reportaż dźwiękowy, 8.30 — Przerwa 11.57 — Sygnał czasu i hejnał, 12.03 — Audycja południowa, 13.00 — Wiadomości z miasta i prowincji, 13.05 — Program na dzisiaj, 13.10 — Mała skrzyneczka, 13.25 — Koncert popularny, 14.00 — Aud. O.P.L., 14.10 — Melodie z filmów, 14.30 — Muzyka z płyt, 14.45 — „Jak to miło w lecie było” — audycja słowno - muzyczna dla dzieci, 15.00 — Muzyka popularna, 15.40 — Wiadomości gospodarcze,

16.00 — Dziennik popołudniowy, 16.10 — Pogadanka „Głęboko”, 16.20 — Utwory F. Nowowiejskiego, 16.45 — Kronika wydarzeń w technice, 17.00 — Muzyka z płyt, 17.30 — Pogadanka, 17.40 — Recital skrzypcowy, 18.00 — Transm. nabożeństwa ze Swarzewa, 19.00 — Spotkanie z demonom — powieść mówiona, 19.20 — Rezerwa, 19.30 — Muzyka lekka, 20.05 — Muzyka z płyt, 20.15 — Pogadanka, 20.25 — Wiad. sportowe, 20.30 — Rezerwa, 20.40 — Audycje informacyjne, 21.00 — Koncert rozrywkowy, 22.00 — Wiadomości dziennika radiowego, 22.50 — Muzyka z płyt, 23.00 — Ostatnie wiadomości i komunikaty, 23.05 — Zakończenie programu.

Twoi bracia są bez pracy i bez chleba! Czemu dajesz zarobić żydom?

LUX Porywający film o niebywałym tempie i napięciu

„Tłum szaleje“

W rol. gł. ROBERT TAYLOR
Dzieje człowieka z nizin, który przebojem idzie przez życie

HELIOS Dziś. Wzruszający film

Szaleństwa młodości

W rol. gł. JOAN BENNETT i HENRY FONDA
Nadprogram: Aktualności.

Chrześcijańskie kino „SWIATOWID” Mickiewicza 9.

Dziś otwarcie sezonu rewelacyjnym filmem polskim

„STRACHY“

w/g nagrodzonej powieści M. Ukniewskiej.
W rol. gł. nowodokryta gwiazda HANKA KARWOWSKA, w pozostałych rolach CWIKLIŃSKA, ANDRZEJEWSKA, BODO, WĘGRZYŃSKI i inni. Początek seansów 4, 6, 8 i 10; w święta od 2-jej.

MARS Dziś. Pełna humoru, tempa i nieoczekiwanych sytuacji komedia sensacyjna

ELCATO

Role główne: JANE WITHERS (bohaterka filmu „Cyganka”), Leo Corillo, Henry Wolsoxon.
— PIĘKNY NADPROGRAM —

Chrześcijańskie kino dźwiękowe „JUTRZENKA” Zawalna 54.

Polski film w/g powieści Żeromskiego

„RÓŻA“

Wielka, posezonowa
Zniżka cen
na letnią
konfekcje, galanterję,
bieliznę, obuwie
W. NOWICKI
Wilno, Wielka 30.

Zgubiono książeczkę zakupu tytułu 104/178 na imię Aleksandra Dowydzik, zam. Wilkomińska 13/5 unieważnia się.

Nauczyciel dyplomowany przygotowuje do wszystkich klas gimnazjum, przechodzi systematycznie kurs gimnazjum ogólnokształcącego — dwie klasy w przeciągu jednego roku. **Opłata niską.** Informacje od godz. 10 do 12 i 17 do 19. Adres: Skopówka 5 m. 2.

Akuszerka Smałowska
Gabinet kosmetyczny, odmładzanie cery, usuwanie zmarszczek, wągrów, brodawek, łupieżu, usuwanie tłuszczu z bioder brzucha, kremy odmładzające, elektryzacja, wanny elektryczne. Ceny przystępne. Porady bezpłatne. Zamkowa 26 m. 6

Doktor ZYGUNT KUDREWICZ
choroby weneryczne, syfilis, skórne i moczopłciowe. Ul. Zamkowa 15, tel. 19-60. od 8-1 i 3-8.

Akuszerka MARJA LAKNEROWA
przyjmuje od 9 do 7 wiecz. Ul. Jak. Jasińskiego 1-a m. 3 róg 3-go Maja, obok Sądu.

Przybyłak się pies wilk odebrać, u. Stefańska 38 m. 10 po 3-ach dniach uważam za własność.